

A természet jogainak elismerése

Szerző: Dr. Georg Winter a B.A.U.M., az INEM és a Jövő háza valamint a KÖVET Egyesület alapítója, Hamburg

Az előadás a XXIV. KÖVET Konferencián, 2019. november 15-én hangzott el, angol nyelven.

fordította: Bíró Imola és Györki-Vincze Katinka / KÖVET Egyesület

A természeti erőforrások kizsákmányolása és a környezetre nehezedő terhelés következtében, a technológiai civilizációnk hosszú távon elválk az ökoszisztémától. Ennek következtében az emberiség önpusztítása nemcsak hogy lehetséges, hanem több mint valószínű, hogy be fog következni. Ennél fogva a legfontosabb jövőbeni célunk, hogy újra egyesítsük a technológiai civilizációnkat a természeti környezetünkkel. A természet és a technológiai civilizációnk közötti falnak le kell omlania!

Szinte tragikusan sok környezettudatos vállalkozó küzd az ökológiai optimumért, és közben tudatában van annak, hogy közvetve vagy közvetlenül, többé-kevésbé részt vesz a Föld erőforrásainak kimerítésében és a légkör szennyezésében. Még ha a jogilag meghatározott határértékeken belül is, de hozzájárulnak a környezet folyamatos pusztításához.

Vállalkozók ezrei tesznek azért, hogy minél kevésbé kapcsolódjanak be ebbe a globális rombolásba. Sokan irányítási rendszert vezetnek be, ami a vállalkozás minden területére iránymutatást ad, a dolgozók képzésétől a logisztikáig, a termékfejlesztéstől és gyártástól egészen a termelő-, és gyártó létesítmények tervezéséig. Támponot nyújtanak a gazdasági sikerhez, és a környezet védelméhez is. Ezt nevezzük környezettudatos üzleti vezetésnek. Azonban az előrelátó vállalkozók tudatában vannak annak, hogy ezek a eljárások ugyan csökkenthetik, de nem szüntetik meg a vállalkozás környezeti terhelését, ezáltal hozzájárulnak a globális környezet rombolásához. A jelenlegi gazdasági keretek lehetetlenné teszik a vállalkozók számára, hogy valóban fenntartható módon működjenek. Ezzel a dilemmával szembesülő bátor vállalkozók túlmutatnak a vállalkozói optimalizáláson, és aktívan bekapcsolódnak makrogazdasági szinten azaz olyan területeken, mint a polgári szavazás, egyesületek és gazdaságpolitika.

Ki kell dolgozni egy fenntarthatósági szempontú, gazdasági tevékenységet szabályozó keretrendszerrel! Szükségünk van egy megfelelő ökológiai keretmegállapodás felállítására! Az alappont – a már többször említett – természet jogainak elismerése kell, hogy legyen!

Általánosságban véve, a természet nem függ az ember által neki ajándékozott jogoktól. Valójában épp ellenkezőleg, az ember függ a természettől, hogy biztosítsa a feltételeket az életben maradásunkhoz. A természetet nem érdekli, hogy változik-e az éghajlat, kitörnek-e a vulkánok vagy betegségek avatkoznak-e be az emberek fizikai jóléthez való egyetemleges jogokba. A természet minden általa létrehozott faj felett áll, így az emberi faj és törvényes jogrendszere felett egyaránt.

Ha megadjuk a természetnek a saját jogait, és ezáltal magunkat egy szintre helyezzük vele törvényességi rendszerünkben, azzal az emberiség saját magát is szolgálja. A legjobb módja, hogy az ember megvédje magát az, ha a természetet védi magától. Ha az emberek felismerik és betartatják minden élőlény legalapvetőbb jogát a létezéshez, ez egy túlélési stratégia a számunkra is. Hosszútávon nem lesz lehetőség elismerni az emberi jogokat anélkül, hogy a természet jogait elismernénk. Sok emberi jog, amit az "Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata" tartalmaz elveszíti a jelentőségét, ha nem tartjuk szem előtt a környezetünket. Valaki, akinek nincs hozzáférése az ivóvízhez a környezet pusztulása miatt, kevés hasznát veszi a szólásszabadságnak. Az ember tulajdonhoz való joga csak egy komédia,

amikor a klímaváltozás okozta cunami egy sziget összes városát letarolja.

Az emberi jogoknak nemcsak azért van szüksége a természet jogaira, hogy megerősítést nyerjenek és megtartsák valódi jelentésüket, hanem hogy teljes létjogosultságot szerezzenek. Az emberi jogok többsége szabadságjog. A szabadság azonban nem azt jelenti, hogy bármit megtehetünk, amit akarunk. A szabadság nem önfejű, hanem annak a lehetőségét biztosítja, hogy tetteinkkel ne bántunk másokat. Így a szabadságot mások korlátai és jogai definiálják, ezáltal definiálható és korlátozott. Azáltal, hogy megszólítjuk a természetet mint saját jogainak hordozóját, mint jogalanyt [nem mint tárgyat], nem többet és nem kevesebbet teszünk, mint hogy "másokkal" egy szintre helyezzük.

Ebben az esetben a természetjogok ugyanazt a rangot foglalják el, mint az emberi jogok, és ennek elismerése a kulcs az érvényre juttatáshoz. Már ma is sok állam jogrendszere követeli, hogy a természet is jól meghatározható módon legyen figyelembe véve. Azonban a természet saját jogainak elismerése egyértelműen tovább mutat ennél.

A természet jogait nem keverhetjük össze az ember természetes jogaival, természetjogi értelemben. A természetjog tanításai szerint

az ember nem azért kap bizonyos alapjogokat, mert ezeket az állam adja számára, hanem mert emberi, és ezáltal természetes, racionális lény. A természet jogai másfelől olyan jogokat írnak le, melyeket más élőlények kapnak állami törvénykezés szerint.

Nagy különbség van aközött, hogy az embert felruházzuk bizonyos feladatokkal a természetet illetően – mint jelenleg a jogtudományban – vagy, hogy a természetnek

megadjuk a saját alapjogait. Ez a különbség megnyilvánul a közösségi tudatban, jövőbeli jogi fejlődésben és politikai programokban. A rabszolgaság korában is volt egy, nagyrészt kötelező jellegű etikai kódex, a szolgálkkal való bánásmódra vonatkozóan. A rabszolgaság megszűntetése azonban nem történt meg, amíg az emberek meg nem kapták saját jogaikat a jogrendszerből, szociális helyzetből függetlenül. Ugyanez vonatkozik és fog vonat-

kozni a természet jogaira is. Ha azonos szintre emeljük, az lesz a végrehajtás és az alkalmazás alapja.

Az evolúció racionalitást adott az embereknek és a hatalom szempontjából így óriási előrelépést tettünk. A természet az embert a kihasználáshoz vezeti, ha csak nem egyensúlyozzuk ki ezt etikai tudatossággal. Az erkölcs azt kívánja, hogy megőrizzük az életet, támogassuk és hagyjuk *élni!*

Dr. Georg Winter életrajza

[forrás: www.kovet.hu]

Dr. Georg Winter 1941-ben született Németországban. Hamburgban, Neuchâtelben és Párizsban tanult, 1973-ban vállalati jogból doktori fokozatot szerzett. 1968 és 1995 között a 150 éve családjuk tulajdonában lévő Winter & Sohn céget vezette, amely gyémánt szerszámokat és ipari szintetikus gyémántokat gyártott, 1800 alkalmazottal. 1972-ben egy könyvélmény hatására Dr. Winter hivatalosan vállalati céllá nyilvánította a környezetvédelmet, s bevezette a később róla elnevezett Winter modellt, a környezettudatos vállalati irányítás átfogó rendszerét [24 évvel az ISO 14001 megjelenése előtt!].

1986-ban az Európai Bizottság felkérésére praktikus kézikönyvet írt a modellről, ami Németországban hat kiadást ért meg, s több mint egy tucat nyelvre fordították le. Ő alapította 1984-ben a B.A.U.M.-ot, a Környezettudatos Vállalati Irányítás Németországi Egyesületét, amely ma 500 vállalati taggal működik, és 1991-ben „Global 500 Roll of Honour” díjat nyert. Nevéhez fűződik az első ökológiával összhangban kialakított gyárépület koncepciója és megvalósítása 1986-ban, öt évvel később pedig a nemzeti egyesületeket összefogó INEM megalapítása, amely 2003-ban „Change the World” díjban részesült. 1995 végén Dr. Georg Winter és fivére, Michael eladták a rendkívül sikeres vállalatot, hogy idejüket és anyagi forrásaikat teljes mértékben a környezetvédelemnek szentelhessék. Ekkor Dr. Winter, aki szerette volna megjutalmazni alkalmazottait, megvásárolt egy állami gazdaságot, majd átállította organikus gazdálkodásra, végül volt alkalmazottainak ajándékozta. 1995-ben elnyerte a Német Szövetségi Környezetvédelmi Alapítvány félmillió euró nagyságú díját, amelyet megosztva a BAUM-nak és az INEM-nek adományozott. Dr. Winter 2003-ban lemondott az INEM elnökségéről is és nyugdíjba ment, idejét az ember és a természet konfliktusáról szóló verseinek, a zongorának és családjának szenteli.

Dr. Winter a KÖVET működésének legkritikusabb 2-3 évében hozzásegítette az első nagy elnyert pályázatokhoz az egyesületet, a pályázati költségvetést pedig magánvagyonából egészítette ki. Többször tartott előadást Magyarországon, s mindig elismeréssel nyilatkozott a KÖVET munkájáról. Ennek jele, hogy 2000 és 2002 között a KÖVET akkori igazgatójára Dr. Tóth Gergelyre, bízta az INEM Nemzetközi Főtitkárságát, majd a szervezet legnagyobb, balti államokban végrehajtandó projektjét.

Haus der Zukunft – a Jövő Háza

[forrás: www.haus-der-zukunft-hamburg.de]

Hamburgban találjuk azt a Georg Winter által 1998-ban életre hívott létesítményt, mely amellett, hogy egy környezetileg fenntartható épület, helyet ad számos környezetvédelemmel foglalkozó szervezetnek. Az épület maga is „zöld”, és 1999 októberében elsőként kapta meg a német „building passport” minősítést. Szigorú előírásoknak tettek eleget az építkezés és a belső terek kialakítása illetve a berendezés során is, és hasonló elvárásoknak kell, hogy megfeleljenek jelenleg is, karbantartás és takarítás szempontjából egyaránt. Az irodák közösségi zónák köré csoportosulnak, ahol lehetőség van beszélgetni, étkezni, kapcsolódni. Meleg színek, világos, átlátható terek, emberi lépték jellemzik.

Az épület Hamburg szívében található, könnyen megközelíthető közösségi közlekedéssel is. Az irodák bérlőinek közös tulajdonsága, hogy mindannyian a környezettudatosság és a fenntartható gazdasági fejlődés szellemében működnek, többek közt az alábbi területeken: ipar és szolgáltatások, energia-termelés, mezőgazdaság, közlekedés, helyi önkormányzat. Konferenciaterem is található az épületben, mely minden igényt kielégítő technikai felszereltséggel rendelkezik.

Haus der Zukunft

Forrás: de.wikipedia.org